

معجم نگاری

تخصصی

در دنیای عرب

سید محمدعلی ابطحی

از آنان، نیاز محققان را بر طرف سازند. علاوه بر آنکه تجربه تخصصی شدن ناشران و تمرکز بر نشر مجموعه های خاصی با گرایش ویژه به داخل متقل شود. به امید روزی که هر پژوهنده ای بداند در حیطه تحقیق خود باید به سراغ کدامین ناشران و طبعاً کدامین کتب برود.

تخصصی شدن ناشران اگرچه در ابتدا کمی غیر اقتصادی به نظر می رسد، ولی اگر با حمایت مدیریت رسمی فرهنگی کشور بخشی از ناشران بتوانند به نشر تخصصی پردازند و در عرصه های خاصی دست به انتشار بزنند، مخاطبان و مشتریان نیز می توانند ناشران مورد نیاز خود را بشناسند و از کار آنان بهره گیرند.

انتشارات «مکتبه لبنان و ناشران» با مدیریت خصوصی، ۴۷ سال قبل -با امکاناتی بسیار اندک- در بیروت کار تخصصی انتشار معجم و قاموس را آغاز کرده است و پس از گذشت نزدیک به نیم قرن تاکنون ۲۸۳ عنوان معجم و قاموس را منتشر کرده که بعضی از آنان بیش از بیست جلد و عمدۀ آنان بیش از دو جلدند.

این مجموعه قوامیس به حوزه های ادبیات، نحو، میراث

در جوامعی که کار تألیف و تحقیق رونقی دارد، بالطبع معجمها و قاموسهای مختلف نیز کثرت و تنوعی چشمگیر دارند.

در دنیای فرهنگی عرب که محققان توانمندی در رشته های گوناگون و در پهنه جغرافیایی وسیعی از شمال آفریقا تا متهی الیه خاورمیانه به کار تألیف و تحقیق مشغولند، تعدد معجمها و قاموسها از نخستین و مفیدترین ابزار کار محققان به شمار می آید.

در این زمینه یکی از مراکز انتشاراتی لبنان موفق شده است تنها در رشته انتشار قاموس و معجم به کار نش پردازد و با عمر پنجاه ساله خود مجموعه قابل تقدیری از معاجم و قوامیس را گردآوری و تألیف کند و به محضر مؤلفان و محققان تقدیم نماید.

در این مقاله برآمیم تا با معرفی انواع قوامیس و معاجم مختلف که توسط مکتبه لبنان انتشار یافته به دو هدف دست یابیم: اول آنکه عنوانین معاجم و قوامیس مورد توجه پژوهندگان داخلی قرار گرفته تا آنان بتوانند در عرصه بایسته های تحقیق از آن استفاده کنند و یا با تألیف موارد مشابه و یا لاقل با ترجمه بخشی

- البدوي و مارتون وهابيندس
- ۲-قاموس لهجه مردمی مصری به انگلیسی. سپررو، سفراط
- ۳-قاموس المتعلم. ستانفس، ف
- ۴-قاموس العالی للمتعلم. حبیب انطون سلمونی
- ۵-قاموس عربی-انگلیسی. کامیرون د.ا.
- ۶-مدالقاموس. لین، ادوارد ولیم
- ۷-قاموس عربی-انگلیسی. ورتبات، ولیم طمسن

د: قاموسهای انگلیسی-عربی

- ۱-معجم القارئ. ابکاریوس، جون
- ۲-معجم الذخیره العلمیه. بادرجر، جورج پرسی
- ۳-قاموس اللهجه العامیه المصریه. سپررو، سفراط
- ۴-قاموس المتعلم. ستانفس، ف
- ۵-قاموس سعاده. سعاده، خلیل
- ۶-الشامل. سعد واردمان
- ۷-القاموس الوسيط المصوّر. سمیث، د. و نیوتون، د.

والخطیب، ا. ش

- ۸-المثار. الكرمي، حسن سعيد
- ۹-المغنى الاكبر. الكرمي، حسن سعيد
- ۱۰-المغنى الكبير. الكرمي، حسن سعيد
- ۱۱-المغنى زائد... . الكرمي، حسن سعيد
- ۱۲-المفید قاموس انگلیزی عربی للمتعلم. نصر، ر.

والخطیب، ا. ش

- ۱۳-المختار، معجم انگلیزی-عربی وجیز. وہبہ، مجدى

ه: انگلیسی-عربی و عربی-انگلیسی

- قاموس انگلیسی-عربی و عربی-انگلیسی. ورتبات، ج.
- ویورتر، ه.

و: قاموس انگلیسی-انگلیسی-عربی

- المصباح. خرما، ن. و آیر، ا

ز: قاموس عربی-فرنی

- ۱-الملحق المکمل للقوامیس العربی. دوزی، رینهارت اوغست
- ۲-قاموس عربی-فرنی (زبان نوشتاری). شریونو،

۳-تکملات للقوامیس العربیه. فانیان

۴-قاموس عربی-فرنی. کازیمرسکی

فرهنگی و فرهنگ، علوم اجتماعی و سیاسی، اقتصادی و تجارت، حقوق، جغرافیا، علوم و تکنولوژی، اطلاعات عمومی، کامپیوتر، پزشکی، زراعت و زیان تقسیم شده است. این ناشر علاوه بر اینها مجموعه‌ای نیز با عنوان معجمهای جیبی منتشر کرده است که خود شامل همه این بخشهاست. برای آنکه خوانندگان بتوانند با عنوانین کارآشنا شوند و احیاناً نیازهای خود را مرفوع سازند، به فهرستی از این معاجم اشاره می‌کنیم:

لغتنامه و دیکشنری زبانهای مختلف، در این قسمت لغت‌نامه‌ها به زبانهای واسطه گوناگون تقسیم شده است که به ترتیب تنها به عنوانین و مؤلفان آن اشاره می‌شود و طبعاً هریک دارای گرایش خاص و دیدگاه متفاوتی است که این جزوه توان اشاره به همه آنان را ندارد.

*

۱-لغة

الف: قاموسهای عربی به عربی

- ۱-محیط المحیط. پطرس بستانی
- ۲-الواقي. عبدالله بستانی
- ۳-البستان. عبدالله بستانی
- ۴-مختر الصحاح. محمد بن ابی بکر الرازی
- ۵-اقرب الموارد فی فصح العربیه والشوارد. سعید الشرتوñی

۶-لغة العرب. جورج متري عبدالمیسح

- ۷-المصباح المنير. الفیومی

ب: قاموسهای انگلیسی به انگلیسی

- ۱-قاموس زبان انگلیسی. جانسون صمویل
- ۲-البسیط-معجم لغات تدریس. کولین پ. ه.
- ۳-معجم دوهزار کلمه اساسی در زبان انگلیسی. کولین پ. ه.

۴-قاموس زبان معاصر انگلیسی. لونغمان

- ۵-قاموس مجموعه لغات مورد نیاز جهان. هانکس، پ. و پورتر، س

۶-قاموس میریام ویستر. کولیجیت

ج: قاموسهای عربی-انگلیسی

- ۱-معجم زبان عربی و لهجه مصری در انگلیسی. سعید

ح: قاموس فرنسي-عربي

- ١- الكامل الوسيط. رضا، يوسف محمد
- ٢- الكامل للطالب. رضا، يوسف محمد
- ٣- الكامل الوجيز. رضا، يوسف محمد
- ٤- قاموس فرنسي-عربي. سيس، ل. وشحاته، ا
- ٥- قاموس فرنسي-عربي. شريونو، اوغست
- ٦- معجم فرنسي-عربي. غاسلان، ادوار
- ٧- قاموس فرنساوي وعربي. التجاري، محمد

ط: قاموس انگلیسی-فرنسي

معجم الالفی کلمه الاساسیه فی اللغة الانگلیزیه (شامل
دوهزار لغت اساسی در زبان انگلیسی). کولین، پ. ه.
ولورندو، ف. ولوپولیک

ى: قاموس فرنسي-انگلیسی و انگلیسی-فرنسي

الوجيز. فوریز، پ. وسمیث، م. ه. وکولین، پ. ه

ك: قاموس ألماني-عربي

- ١- قاموس ألماني-عربي. شراجله، جوتس
- ٢- المعجم الألماني-العربي. كرال، جونتر
- ٣- القاموس الألماني-العربي. هاردر، ارنست

ل: قاموس ألماني-عربي و عربي-ألماني

قاموس اللغتين. فارموند، ادولف

م: قاموس ایتالی-عربی

- ١- قاموس ایطالی-عربی. التیسی، خلیفه محمد
- ٢- قاموس ایطالی-عربی (نسخه الطالب). التیسی،
خلیفه محمد

ن: قاموس اسپانیا-عربی

المعین: قاموس اسپانی-عربی. رضا، يوسف محمد

س: قاموس اسپانیا-فرنسي-عربی

قاموس اسپانی-فرنسي-عربی. سليمان، علاء الدين الحميد

ع: قاموس عربي-يونان

- قاموس عربي-يوناني. عبدالحسين، صموئيل كامل
- وثلاسيوس، ارتيميس

ف: قاموس عربي-لاتيني

المعجم العربي-اللاتيني. فريتاغ، جورج ويلهم

ص: قاموس قبطي-لاتيني

المعجم القبطي-اللاتيني. ناتام، هنرى

ق: قاموس فارسي-انگلیسی

١- قاموس الفارسيه الوجيز. پالمر، ا. ه.

٢- القاموس الشامل. ستانفس، ف

ر: قاموس فرنسي-فارسي

قاموس فرنسي-فارسي. کازیمرسکی

ش: قاموس تركي، تركي

المعجم التركى التراثى. سامي، ش

ت: قاموس انگلیسی-تركي

قاموس انگلیسی-تركي. واحد، ا

ث: قاموس تركي-انگلیسی

المعجم التركى-الانگلیزى. ردهاوس، جیمس

خ: قاموس ارمني-انگلیسی

المعجم الجديد. بدروسيان، ماتیا

ذ: قاموس كردي-عربی

الهديه المحمدية فی اللغة الكرديه. الخالدى،

ضياء الدين ياشا

ظ: قاموس عربي-عربی

١- قائمه معجميه بالفاظ القرآن الكريم ودرجات تكرارها.

ابوالفتح، محمد حسين

٢- الرافد. آل ناصرالدين، امين

٢- ادبیات و زیان شناسی

این بخش، برای محققان و ادبیانی که در ادب فارسی و
یا عربی به بررسی مشغولند، بیش از سایرین بهره دهی

۳-قاموس المتعلم للتعابير العامية. مكلوكلين، ل. ج

د: انگلیسی-عربی

- ۱-معجم التعبير الاصطلاحية. جماعة من الاساتذة الجامعيين
- ۲-معجم علم اللغة النظري (مع مسرد عربي-انگلیزی). الخولي، محمد على
- ۳-معجم علم اللغة التطبيقي. الخولي، محمد على

ه: انگلیسی-عربی و عربی-انگلیسی

- ۱-معجم مصطلحات علم اللغة الحديث. باكلا و نخبة من اللغويين العرب
- ۲-معجم ادبی عربی و انگلیزی. كاتافاغو، جوزيف

و: عربی-فرنگی

- معجم مفصل في اسماء الالبسة عند العرب. دوزی، رینهارت

ز: انگلیسی-فرنگی-عربی

- ۱-المعجم السبئي. بیستون، ا. وریکمانز، ج. والغول، م. و مولر، و
- ۲-معجم مصطلحات الأدب (مع مسرد فرنگی و مسرد عربی). وهبة، مجدى

ح: اسپانی-فرنگی

- معجم الكلمات الإسبانية والبرتغالية المشتقة من العربية. دوزی، ز. وانجلمان

ط: اسپانی-اسپانی

- معجم الانفاظ الإیریه واللاتینیه فی لغه الاسبان المستعرین. سیمونت، د. فرنسیسکو جافیر

ی: لاتینی-یونانی-انگلیزی-عربی

- القاموس الوجيز في الجنوز العلميه. عبدالرحمن، وجیه محمد

س: فارسی-عربی

- معجم الانفاظ الفارسیه المعریه. شیر، ادی

دارد، چراکه برخی از موضوعاتی که در این معجمها، گردآوری شده، در نوع خود بدیع است و برای دیگران می‌تواند سرمشق تحقیق باشد.

الف: عربی-عربی

- ۱-موسوعه التعريفات المصورة. الخطيب، احمد شفیق
- ۲-معجم الالوان. الخویسکی، زین کامل
- ۳-معجم الفرائد. السامرائي، ابراهیم
- ۴-معجم لغه دواوین شعراء المعلمات العشر: تصسیلا ودلالة و صرفا (زیان دیوان شاعران). الشایع، نذی
- ۵-المکنز العربی المعاصر. صینی؛ محمود اسماعیل و عبدالعزیز، ناصف مصطفی و سلیمان، مصطفی احمد
- ۶-معجم الطلاق: معجم سیاقی للكلمات الشائعة. صینی، محمود اسماعیل و یوسف، حیمور حسن
- ۷-معجم الاخطاء الشائعة (اشتباهات شایع). العدنانی، محمد
- ۸-معجم الاغلاط اللغوية المعاصرة (غلطهای لغوى معاصر). العدنانی، محمد
- ۹-معجم اللفاظ العامية (في اللهجه اللبنانيه و تفسير معانیها). فریحه، اینس
- ۱۰-معجم المصطلحات العربية في اللغة والأدب (مع مسرد بالمصطلحات الاجنبية). وهبة، م. والمهندسان، ک
- ۱۱-كتاب نجعه الرائد وشرعه الوارد في المترادف والمتوارد (توضیح لغات مترادف در عرصه های گوناگون). الیازجي، ابراهیم
- ۱۲-معجم القطیفه (در معرفی اسماء اعضای انسان). الیازجي، ناصف

ب: انگلیسی-انگلیسی

- ۱-المعجم الميسر للمترادفات والاضداد. اوردانغ، ل. و مانسر، م.

۲-معجم مصطلحات الأدب. غرای، مارتین

- ۳-معجم العبارات الاصطلاحیه فی اللغة الانگلیزیه. فریمن، ولیم

ج: عربی-انگلیسی

- ۱-قاموس المتعلم للتعابير الكلasicکیه العربية. مکلوکلین، ل. ج

۲-سلک البيان فی مناقب القرآن. پریست، جون

٤- تملن وفرهنگ

ف: عربي- مالطي

معجم المفردات العربية في اللغة المالطية . سليمان،
احمد طلعت

الف: عربي- عربي

- ١- موسوعه السلطان قابوس لاسماء العرب . الاشراف: محمد بن الزبير
- ٢- معجم الاحجار الفيسه (نخب الذاخائر في احوال الجواهر) . ابن الاكفاني . تحقيق: الكرملي ، انتساس
- ٣- قاموس المصطلحات والتعابير الشعبية . ابوسعد ، احمد
- ٤- معجم الفاظ الحديث النبوى الشريف في صحيح البخارى . ابوالفتوح ، محمد حسين
- ٥- معجم المصطلحات الصوفية . ابى خزام ، انور فؤاد
- ٦- المراجع المعجمية العربية . الشيشى ، مسفر سعيد
- ٧- كتاب التعريفات . الجرجانى
- ٨- معجم الاسماء المتتسارعة واصحابها . داغر ، يوسف اسعد
- ٩- معجم الاسر الاسلامية الحاكمة . سليمان ، احمد السعيد
- ١٠- معجم الفاظ الحياة الاجتماعية في دواوين شعراء المعلقات العشر . الشاعر ، ندى عبدالرحمن يوسف
- ١١- معجم الامثال العربية . صيني ، محمد اسماعيل و عبد العزيز ، ناصيف مصطفى و سليمان ، مصطفى احمد
- ١٢- معجم المعجمات العربية (رسد حصرى شارج للمعجم العربي المطبوع) . غالى ، وجدى رزق
- ١٣- معجم درر الكلام في امثال اهل الشام . كيال ، منير
- ١٤- معجم الفاظ حرفه صيد السمك في الساحل اللبناني . مطلق ، البير

- ب: انگلیسی- انگلیسی
- كتاب وفيات الاعيان وابناء ابناء الزمان . ابن خلكان . نقله الى الانگلیزیه دی سلین
- ١٥- معجم الفولكلور (مع مسرد انگلیزی - عربي) . يونس ، عبد الحميد

- ج: فرنسي- عربي
- معجم المصطلحات الفلسفية . الحلو ، عبد

- د: انگلیسی- فرنسي- عربي
- قاموس المصطلحات الأثرية والفنية . عزيز ، حلمى و غيطاس ، محمد

ع: عربي- عربي

قاموس الافعال العربية . ضباعى ، م.

*

٣- علم نحو

الف: عربي- عربي

١- معجم قواعد اللغة العربية في جداول ولوحات . الدحداح ، انطوان

٢- معجم قواعد العربية العالمية . الدحداح ، انطوان

٣- معجم تصريف الافعال العربية . الدحداح ، انطوان

٤- المعجم الوسيط في تصريف الافعال . الدحداح ، انطوان

٥- معجم لغة النحو العربي . الدحداح ، انطوان

٦- الخليل : معجم مصطلحات النحو العربي . عبدالمسيح ،

جورج متري وتابرى ، هانى جورج

ب: عربي- فرنسي

١- معجم قواعد العربية العالمية . الدحداح ، انطوان

٢- معجم لغة النحو العربي . الدحداح ، انطوان

ج: عربي- انگلیسی

١- معجم قواعد العربية العالمية . الدحداح ، انطوان

٢- معجم لغة النحو العربي . الدحداح ، انطوان

د: عربي- فرنسي و فرنسي- عربي

معجم مصطلحات الاعراب والبناء في قواعد العربية

العالمية . الدحداح ، انطوان

ه: عربي- انگلیسی و انگلیسی- عربي

١- معجم مصطلحات الاعراب والبناء في قواعد العربية

العالمية . الدحداح ، انطوان

٢- العريف: معجم في مصطلحات النحو العربي .

كاكي ، پير

- ٤- معجم مصطلحات الادارة. جوهانسون، هـ.
وروبرتسون، ا.
- ٥- قاموس المصطلحات الاقتصادية والتجارية. دائرة المعاجم، مكتبة لبنان
- ٦- قاموس الاقتصاد والتجارة. دائرة المعاجم، مكتبة لبنان
- ٧- معجم المصطلحات المحاسبية والمالية (مع مسرد عربي-انجليزي). عابدين، عدنان
- ٨- معجم مصطلحات العلوم التجارية. غالى، وجدى رزق وآدم، ح
- ج: عربي-عربي**
- العتمد: معجم وسيط في مصطلحات العلم والفلسفه والعلوم الإنسانية. غالى، وجدى رزق
- د: انگلیسی-انگلیسی**
- ١- معجم مصطلحات العلوم التجارية. آدم، جاك
- ٢- المعجم الوجيز لمصطلحات العلوم التجارية. آدم، جاك
- ٣- معجم المصطلحات الادارية (مع مسرد انگلیزی-عربی). اندرسون، ر. ح
- هـ: عربي-انگلیسی**
- قاموس الاقتصاد والتجارة. دائرة المعاجم، مكتبة لبنان
- و: انگلیسی-عربي**
- ١- معجم مصطلحات العلوم التجارية. غالى، وجدى رزق وآدم، ح
- ٢- المعجم الاقتصادي والتجاري. هنى، مصطفى
- ح: انگلیسی-عربي (مع مسرد عربي)**
- معجم مصطلحات الاقتصاد والمال وادارة الاعمال. غطاس، نيه
- ط: عربي-عربي-انگلیسی**
- قاموس الاداره. غطاس، ن. وجوهانسون، هـ. ويرش، ا. وروبرتسون، ا.
- ى: انگلیسی-انگلیسی (مع مسرد انگلیسی-عربي)**
- قاموس المصطلحات الاقتصادية والتجارية. هانس، ح. ل
- ٢- المعجم المرسوعي للمصطلحات الثقافية.**
عكاشه، ثروت
- هـ: لاتيني-انگلیسی-عربي**
- قاموس الامثال والحكم اللاتينيه. الفاروقى، حارث سليمان
- و: عربي-انگلیسی**
- معجم الامثال اللبناني الحديثه. فريحة، انيس
- ز: عربي-فارسي**
- معجم المتعلم في الحكم البيانيه والاقوال المأثوره من التراث العربي والفارسي. فيلد كلود
- ح: انگلیسی-عربي**
- ١- معجم الامثال المقارنه. الكيلاني، تيسير وعاشر، نعيم
- ٢- معجم المفردات والتعابير الأجنبيه (تعابير متعدد اللغات مستعمله في الانجليزية، مع مقابلاتها العربية)
- ى: انگلیسی-فرنسي-الماني-ايطالي-عربي**
- قاموس المصطلحات الموسيقيه. ولمن، جس
- * ٥- علوم اجتماعي و سياسي**
- الف: انگلیسی-فرنسي-عربي**
- ١- معجم مصطلحات العلوم الاجتماعية. بدوى، احمد زكى
- ٢- معجم الدبلوماسيه والشؤون الدوليه. فوق العاده، سموحى
- ٣- معجم العبارات السياسيه. وهب، م. وغالى، و، ر
- ٤- قاموس المصطلحات الادارية. كوفنى، جيمس ومور، شيلا
- ٥- المعجم الاقتصادي والتجاري. هنى، مصطفى
- ب: انگلیسی-عربي (مع مسرد عربي-انگلیسی)**
- ١- قاموس مصطلحات الدبلوماسيه. بركات، جمال
- ٢- قاموس مصطلحات العلاقات والمؤتمرات الدوليه. عبد الله، حسن
- ٣- قاموس الشرطه. عصمت، شفيق

هـ: انكليسي-انكليسي (مع مسرد انكليسي-عربي)
معجم المصطلحات الجغرافية والبيئة الطبيعية. منكهاؤس،
فـ. وسمول، جـ

ك: فرنسي- عربي

۸-علم و تکنولوژی

الف : انگلیسی - فرنگی - عربی
معجم المصطلحات البحریه . الاکادمیسیه العریبیه
للتخلیل البحاری

الف : فرنسي - عربي
١- قاموس المصطلحات الحقوقية والتجارية . حقى ، ممدوح

- ١- معجم المصطلحات العلمية والفنية والهندسية . الخطيب ، احمد شفيق
- ٢- معجم مصطلحات البترول والصناعة النفطية . الخطيب ، احمد شفيق
- ٣- معجم الرياضيات . لجنة الترجمة والتعريب الاردنية

ب: عربي-إنجليسي

ج : انكليسي - انكليسي

- ١- قاموس الفلك والفضائيات المصور. ريدپاث
- ٢- قاموس علم النبات المصور. سوغدن، اندر و
- ٣- قاموس الرياضيات المصور. سيلكرك، كيث
- ٤- قاموس الكيمياء المصور. غودمان، آرثر
- ٥- معجم الاستعمالات العلمية في اللغة الانكليزية لونغمان، غودمان، آ. وبابن
- ٦- الوسيط في مصطلحات العلوم. لوكاس، د. وجيمس، ه. وسيمسون، و
- ٧- قاموس الحيوانات المصور. واط، الـك

٧- علوم جغرافية

الف : عربي - عربي

١- الروض المعطار في خبر الأقطار . الحميري ، ابن عبد المنعم

٢- معجم أسماء المدن والقرى اللبنانيه . فريحة ، انيس

د: انگلیسی-عربی (مع مسرد عربی-انگلیسی)
معجم تکنولوژی الوسائل السمعیة والبصریة. صینی، م. ۱.
وعبدالله، ع، ص

بـ: إنگلیسی-عربی
معجم مصطلحات الجغرافیه والبیئة الطبیعیه. الخطیب،
احمد شفیق

هـ: انگلیسی-انگلیسی (مع مسدع عربی-انگلیسی و انگلیسی عربی)
قاموس العلوم المصورة. غودمان، آرثر

ج: انگلیسی-عربی (مع مسد عربی-انگلیسی)
غروم، نایجل

و: انگلیسی-انگلیسی (مع مسردین، انگلیسی-عربی و عربی-انگلیسی)

د: انگلیسی-انگلیسی

ي: انگلیسی-انگلیسی-عربی
معجم الکیلانی لمصطلحات الحاسوب الالکترونی.
الکیلانی، ت. والکیلانی، م

*

١٠-باحث پزشکی

الف: انگلیسی-عربی (مع مسرد موسع عربی-انگلیسی)
قاموس حتى الطبي الجديد. حتى، يوسف والخطيب،
احمد شفیق

ب: انگلیسی-عربی
معجم مصطلحات طب الاسنان. الشهابی، قتبیه

ج: انگلیسی-انگلیسی (مع مسرد انگلیسی-عربی)
القاموس الطبي الوجيز. مارت، ا. اليزيديت

*

١١-سائل کشاورزی

الف: عربی-لاتینی-فرنسی-انگلیسی
معجم النباتات الطبية. ابونجم، يوسف

ب: عربی انگلیسی-فرنسی-المانی-لاتینی
موسوعة النباتات الطبية. حایک، میشال

ج: عربی-انگلیسی

قاموس مصطلحات العلوم الزراعية. الخطيب، احمد شفیق

د: فرنسي-عربی
معجم الالفاظ الزراعية. الشهابی، مصطفی

ه: انگلیسی-عربی (مع مسرد عربی-انگلیسی)
معجم الشهابی في مصطلحات العلوم الزراعية. الشهابی،
مصطفی والخطيب، احمد شفیق

قاموس علم الاحیاء المصور. کیرتس، نیل (اعداد:
الخطیب، ا.ش). *

٩-اطلاعات عمومی و کامپیوتر

الف: انگلیسی-انگلیسی (مع مسرد انگلیسی-عربی)
قاموس المعلوماتية ومصطلحات الكمبيوتر. اندرسون، ر.ج

ب: عربی-عربی
موسوعه الكمبيوتر الميسره. بطرس، انطوان وصیح، نقولا

ج: انگلیسی-عربی
١-المصطلح (معجم العلوم الكمبيوترية). بطرس، انطوان
وصیح، نقولا
٢-معجم مصطلحات المعلوماتية والحسابات الالكترونية
والآلية. کوزیک، د

د: انگلیسی-عربی (مع مسرد عربی)
المعجم الحديث لمصطلحات الكمبيوتر والمعلوماتية.
حداد، ایلی ودیع

ه: انگلیسی-فرنسی-عربی (مع مسرد فرنسي-انگلیسی و
فهرس عربی)
معجم مصطلحات الكمبيوتر والمعلوماتية. حداد،
ایلی ودیع

و: فرنسي-عربی
قاموس مصطلحات المعلوماتية. حداد، ایلی ودیع

ز: فرنسي-انگلیسی-عربی
قاموس مصطلحات المعلوماتية. حداد، ایلی ودیع

ح: عربی-انگلیسی-فرنسی
المعلوماتی: معجم مصطلحات علم الكمبيوتر. حداد،
ایلی ودیع

ط: انگلیسی-انگلیسی
قاموس علم الكمبيوتر المصور. کوانتن، ر. د